

Könny és gáz

Írta: Donka Péter

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Festőművész szak, 6. évfolyam

A Témavezető Neve: Losonczy István DLA (adjunktus)

A tüntetés hétköznapi esemény lett. Az emberek szeretik így kifejezésre jutatni, ha valami nem tetszik nekik. Ennek megfelelően rengeteg dolog ellen tüntethetünk. Nagyon fontos, hogy jól válasszuk meg a tüntetésünk helyszínét. Ha például egy új köztéri szobor elhelyezése ellen szeretnénk tüntetni, akkor nincs is megfelelőbb alkalom egy szoboravatásnál, ahol valószínűleg még a sajtó is jelen lesz, így több emberrel oszthatjuk meg a nézeteinket. Más esetekben célravezetőbb az összefogás. Ha több az ember, akkor nagyobb a figyelem is.

A tüntetések mérete változó. Lehet több tízezres, mint az internetadó elleni, de lehet ennél sokkal kisebb is, mint volt 2012-ben a Magyar Művészeti Akadémia közgyűlésén. A békés tüntetések könnyen erőszakossá válhatnak. Nem javasolt a rend megőrzése érdekében fekete irattartó mappát fegyverként használni. Ha tüntető tömeget lát ne próbálja semmi esetre se megfékezni őket. Ilyen esetekben forduljanak bizalommal a rendőrséghez. Javasoljuk, hogy keressenek egy biztonságos helyet, amíg a segítség megérkezik (5-10 perc). A rendőrök gyakran erélyesen lépnek fel. És gyakran annál is erélyesebben, természetesen csak annyira, amennyire a helyzet ezt megkívánhatja.

Az agresszív viselkedés gyakori a tüntetéseken. Nem csak a tüntetők és a rend őrei sérülhetnek, hanem azok a polgárok is, akiknek valójában nem sok közük van ehhez az eseményhez. Ezek az emberek csupán áldozatai a helyzetnek. A festményem előterében egy ilyen nő helyezkedik el. A rendőr a földön fekvő alakot könnygázzal támadja. Azt nem tudjuk milyen indítatásból teszi ezt, hisz egyértelmű ő nem egy tüntető. Az emberek ritkán mennek tüntetni papucsban kisszatyorral. A festményt különböző neten fellelhető fotókból szerkesztettem. A fotók tüntetésekhöz kötődnek. De az alakpároknak eredetileg nincs közük egymáshoz. Őket én helyeztem szembe egymással.

A nő maszkot visel, ami lecsúszott a mellkasára, vagyis ő olyan közegben él, ahol mindennapos az erőszak. Alkalmazkodott ehhez a helyzethez. Akkor terveztem ezt a festményt, amikor az ukrajnai állapotok válságossá váltak. Ott pont ilyen mindennapossá vált az erőszak és ez egyik napról a másikra történt. Ez nagyon érzékeny helyzet.

A festményen egy török nő látható, aki a törökországi kormányellenes tüntetések áldozata. Az a szomorú tény, hogy bármelyikünk kerülhet az ő helyébe még itt Magyarországon is. Lehet, hogy holnap kikap a Fradi és egy kedves szurkoló bánatában betöri a koponyámat egy sörösüveggel, mint ahogy ez megtörtént az egyik barátommal. Vagy ugyanígy egy tüntetésen fejjel levédhetünk egy gumilövedéket.

Érdekes kérdés, hogy miért pont a rendőrök az agresszorok a festményemen. A törökországi eseményekben is ők váltak az erőszak megtestesítőjévé. Számos olyan fotót láttam, ami ezt a nézetemet támasztja alá. Az ő feladatuk az emberek védelme és az erőszak megfékezése. Amikor erőszakot használnak erőszak ellen, akkor valami fontos dolog történik. Morálisan érdekes ez a jelenség. A rendőrök az erőszak emberei válnak, hisz feladatkörükből adódik, hogy erőszakkal fognak találkozni és azt gyakran csak ugyanazzal tudják megállítani. Tételezzük fel, hogy pozitív hozzáállással, együttérzéssel és kedvességgel minden konfliktus megoldható. Hát...

A kép technikailag kihívás volt számomra. Mérete 190 x 150 centiméter. Tehát méretes, ami problémákat vetett fel. Eddig sokkal kisebb képeket festettem. Egyik probléma tehát az arányok problémája, vagyis ha ezt elő akarom rajzolni, ami szükséges, akkor ezt hogyan tegyem meg. A montázs számítógépen készült, a vászon nagy, ebből adódik, hogy nem tudok ugyanazokkal az arányokkal dolgozni. Ez szabadkézi felrajzoláshoz fog vezetni.

Segédeszközre volt szükségem. Projektorral vagy négyzetrácsozással lehet ezt a legjobban megoldani. A négyzetrácsozós mellett döntöttem, mert ezt tartom jobbnak.

Festésetileg is történik valami, ami a méretből adódik. Másfajta megoldásokat alkalmaztam ezen a képen, mint a korábbiakon. Szélesebb ecsetet kellett használnom, ami másfajta ecsetkezelést eredményezett. Az aprólékos munka nem tűnt annyira fontosnak. Széles ecsettel a festéket szétdörzsöltem a vásznon és beledörzsöltem a vászonba. Először a török nő készült el másfajta felfogásban, de a két rendőrnél már ezt kellett használnom. Egységesebb lett az ő alakjuk emiatt. A nőt viszont részletgazdagabban kellett ábrázolnom, mert a figyelmet rá akartam összpontosítani, míg a másik technikát azért választottam, mert csendesíteni akartam a másik két alakot. A színhasználat is ezt a fontossági rendszert akarta erősíteni. A sárga háttér kiemeli az alakokat. Olyan sárgát akartam használni, ami a kép erőszakosságára utal, emiatt egy erős színt választottam, ami agresszíven viselkedik a vásznon. A téma indokoltta tette a naturalista ábrázolást, ezek erősítik egymást.

Ha az embernek nem tetszik valami, akkor azt jelezni szokta a környezete felé. Két példával szeretnék élni, lehet panaszkodni a szomszédnak és lehet az utcára menni. Utóbbi nekem szimpatikusabb. Ennek meghatározott célja van, ami eredménnyel kecsegtet.

Ha valaki kockázatot vállal és kiáll a nézetei mellett az bátor vagy vakmerő? Számít-e az hogy számolunk-e a következményekkel? Szabad-e hezitálni vagy megéri-e kockáztatni? Ilyen kérdések jutottak eszembe az aktuális események kapcsán.

Szerepe volt az ukrainai történéseknek a kép keletkezésében, de már korábban is gondolkodtam ilyen témájú képeken. Készítettem 2012 decemberében Nemes Csabáról három tollrajzot, ami interakció közben ábrázolta őt. Nagyjából azóta foglalkozom ilyen típusú képekkel. Tavaly nyáron rajzoltam a romagyilkosok perén.

Érdekel, hogy egy ilyen egyéni dráma, hogy függhet össze politikai kérdésekkel.

A helyzet áldozata

olajfesték vásznon

190x150 cm

2014

Nemes Csaba a „helyzet áldozata” (Husztai István fotója nyomán)

tollrajz A4-es papíron

2012

Tollrajzok a romagyilkosságok peréről

2013